

Lahden ammattikorkeakoulun

YHTEISKUNTA- VASTUURAPORTTI 2015

Lahden ammattikorkeakoulun julkaisusarja, osa 17

Julkaisun kirjoittajat:

Jari Hautamäki, Marjo-Riitta Järvinen, Silja Kostia, Eija Lantta, Tuija Liljander, Outi Kallioinen, Jussi Kuusela, Päivi Kärnä, Janita Markwort, Soili Saikkonen ja Laura Sundqvist.

Toimittajat: Soili Saikkonen ja Marjo-Riitta Järvinen

Lahden ammattikorkeakoulun julkaisusarja, osa 17

Vastaava toimittaja: Ilkka Väänänen

Taitto: Minna Mujunen

ISSN 2342-7507 (verkkojulkaisu)

ISBN 978-951-827-249-9

Sisällys

Yhteiskuntavastuun toteutuminen Lahden ammattikorkeakoulussa	4
Vuosi 2015 oli LAMKin historian tuloksellisin toimintavuosi - toimitusjohtajan katsaus	6
SOSIAALINEN NÄKÖKULMA	10
Tulevaisuuden osaaminen opetussuunnitelmien kehittämistyön tavoitteena	12
Hyvinvointi oppimisen edistäjänä	15
Yhdessä kohti oivaltavaa, tutkivaa ja kehittävää LAMKia	17
Lahden ammattikorkeakoulu alueen kehittäjänä	25
YMPÄRISTÖNÄKÖKULMA	35
Lahden ammattikorkeakoulu ympäristövastuun edistäjänä	37
TALOUDELLINEN NÄKÖKULMA	47
Lahden ammattikorkeakoulun toiminnan taloudellinen kannattavuus	49

Yhteiskuntavastuun toteutuminen Lahden ammattikorkeakoulussa

Ammattikorkeakouluilla on keskeinen rooli alueellisen elinvoiman vahvistamisessa ammatillisen korkeakoulutuksen sekä tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan kautta. Muuttuva työelämä vaatii monialaista osaamista ja osaamisen jatkuvaa päivittämistä, mihin ammattikorkeakoulut vastaavat veto-voimaisina, proaktiivisina ja kustannustehokkaina osaamisen ja tutkintojen tuottajina.

Visio ja strategiset valinnat ohjaavat LAMKin toimintaa tulevaisuuden osaamista luovana ja aktiivisesti verkostoituvana haluttuna yhteistyökumppanina. Strategia ja yhteiskuntavastuun periaatteet sekä niiden toteutumisen seuranta ja arviointi varmistavat, että ammattikorkeakoulun vaikuttavuus kohdistuu oikeisiin asioihin vastuullisella, uutta luovalla ja kestäväällä tavalla.

LAMKin yhteiskuntavastuu koostuu sosiaalisesta vastuusta, ympäristö vastuusta ja taloudellisesta vastuusta. Tavoitteena on varmistaa, että vastuisiin liittyvät toimenpiteet tukevat tasapainoisesti Lahden ammattikorkeakoulun strategian toteutumista ja sitä kautta alueella tarvittavan osaamisen tuottamista ja uudistamista.

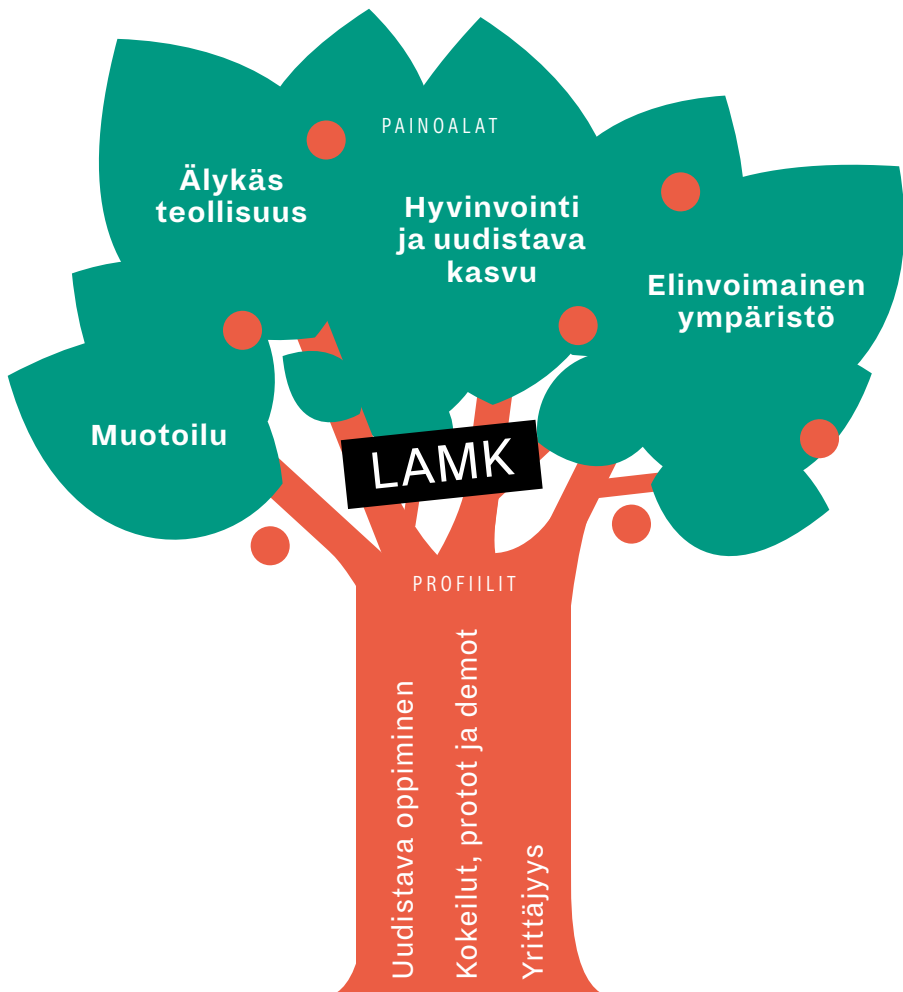
Raportissa esitellään Lahden ammattikorkeakoulun keskeiset tapahtumat ja tulokset vuodelta 2015 yhteiskuntavastuun näkökulmasta. Ammattikorkeakoulun toimintaa kuvataan konkreettisesti erilaisten projektien ja case-kuvausten kautta. Raportin tarkoituksena on antaa omistajille, henkilöstölle, opiskelijoille ja yhteistyökumppaneille kokonaiskuva Lahden ammattikorkeakoulun vastuullisesta ja vaikuttavasta toiminnasta.

VISIÖ

Oivalentava, tutkiva ja kehittävä

LAMK 2020 – alueen kasvun aloitteellinen edistäjä ja kansainvälinen tulevaisuuden osaamisen uudistaja

ARVOT

Oivalentavia oppimis-kokemuksia

Yhdessä etsimisen iloa

Arvokasta työtä, osaamista ja menestystä

Lahden ammattikorkeakoulun arvot, profiilit, painoalat sekä visio

Outi Kallioinen

Vuosi 2015 oli LAMKin historian tuloksellisin toimintavuosi – toimitusjohtajan katsaus

Vuonna 2015 saavutettiin seitsemässä rahoitusmallimittarissa LAMKin historian paras tulos: AMK-tutkin-
tojen määrä, YAMK-tutkin-
tojen määrä, ulkomaalais-
ten suorittamien tutkin-
tojen määrä, 55 opintopistettä
suorittaneiden määrä, avoimessa ammattikorkea-
koulussa suoritettujen opintopisteiden määrä, jul-
kaisujen määrä sekä kv-asiantuntijavaihtojen määrä.

Lahden ammattikorkeakoulu osakeyhtiön hallitus hyväksyi LAMKin uuden strategian 22.4.2015. Visionamme on olla oivaltava, tutkiva ja kehittävä LAMK 2020 – alueen kasvun aloitteellinen edistäjä ja kansainvälinen tulevaisuuden osaamisen uudistaja. Strategisiksi kärkihankkeiksi määriteltiin:

- Lahden kasvumalli – Osaamiskeskittymän rakentaminen
- Tulevaisuuden kampus: Uusi LAMK – uusi kampus
- Digitaalinen LAMK – eLAMK
- Oppimiskeskuksia Intiaan

Lahden ammattikorkeakoulun uuden strategian toteuttaminen on edennyt suunnitelmallisesti vuoden 2015 aikana. Strategian toteuttamista on johdettu strategian toteuttamissuunnitelman, koulutusalojen yhteisen toimintasuunnitelman sekä strategisten ohjelmien ja vuosisuunnitelmien avulla. Strategisia tavoitteita on kirkastettu yhdessä henkilöstön kanssa kuukausittain järjestettävissä strategia- ja henkilöstöfoorumeissa. Syksyllä 2015 käynnistettiin henkilöstölle ja opiskelijoille suunnattu strategiatekokilpailu, jonka tavoitteena oli kuvata toimintatapoja, joilla strategiaa arkipäiväistetään. Ensimmäisen strategiatekokilpailun teemana oli LAMKin arvot. Osallistumisaktiivisuuden ja ehdotusten laadukkuuden perusteella näyttäisi, että strategiatekokilpailu on erinomainen tapa edistää strategian toteutumista.

Kansallinen korkeakoulupoliittinen keskustelu on ollut vilkasta vuoden 2015 aikana. Korkeakoulupoliittista keskustelua on käyty myös alueellisesti ja LAMK on ollut aktiivisesti mukana valmistelemassa Päijät-Hämeen korkeakoulupoliittista ohjelmaa. Päijät-Hämeen näkökulmasta on erittäin tärkeää, että alueella säilyy sekä alempi että ylempi ammatillinen korkeakoulutus. Loppuvuodesta 2015 käynnistettiin valmistautuminen opetus- ja kulttuuriministeriön ja Lahden ammattikorkeakoulun sopimuskautta 2017–2020 koskeviin neuvotteluihin.

Ammattikorkeakoulun kokonaistoimintaa leimaa tulevina vuosina erityisen haastava taloustilanne sekä voimakas korkeakoulukenttään kohdistuva rakenteellinen kehittäminen, mikä luo erityisiä paineita organisaation tehokkuudelle, toimivuudelle ja tuloksellisuudelle. Hallitusohjelman, rahoitusmallin muutosten

sekä opetus- ja kulttuuriministeriön ohjauksen lisäksi elinkeino- ja työelämän uudistamisen tarpeet aiheuttavat muutostarpeita korkeakoulujen toimintaan. Osaamisen työelämävastaavuutta parannetaan lisäämällä korkeakoulujen ja työelämän vuorovaikutusta, esimerkiksi kehittämällä Lahden kasvumallia yhdessä alueen muiden toimijoiden kanssa. Tulevina vuosina Lahden ammattikorkeakoulu tulee edelleen vahvistamaan alakohtaista koulutussektoreiden välistä yhteistyötä koulutuksen tehokkuuden parantamiseksi.

Uuden rahoitusmallin käyttöönotto on luonut paineita merkittäviin toiminnan ja tuottavuuden tehostamistoimenpiteisiin. Lahden ammattikorkeakoulun kilpailukyvn ja tehokkuuden parantamiseksi jatkettiin systemaattista organisaatiouudistusprosessia kevään 2015 aikana. Päätöksentekoporrasta madallettiin edelleen osaamisaluejaon purkamisella sekä siirtämällä yksikön johtajat osaksi LAMKin johtoryhmää. Linjaorganisaation tuottavuudesta ja tuloksellisuudesta vastaa johtaja (koulutus, tki). Painoalaperusteista TKI-toimintaa vahvistettiin uusien rekrytointien avulla.

Yhteisen kampuksen suunnittelutyö jatkui aktiivisesti vuoden 2015 aikana. Siirtyminen uudelle kampukselle tapahtuu kahdessa vaiheessa, kesällä 2017 muuttavat liiketalous, tekniikka ja kehittämisspalvelut. Kesällä 2018 muuttavat muotoilu ja sosiaali- ja terveysala. Siirtyminen vaiheittain yhdelle kampukselle vuosien 2017 ja 2018 aikana vastaa tilojen tehostamisen haasteeseen tilojen vähentyessä noin 30 %, ja mahdollistaa uusien oppimismenetelmien ja -ympäristöjen hyödyntämisen. Muutosohjelmien valmistelu käynnistettiin vuoden 2015 aikana: opettajuuden valmennusohjelma, henkilöstön valmennusohjelma, M19 -muutto- ja muutosprosessi.

PALJON UUTTA OSAAMISTA

931

suoritettua
AMK-tutkintoa

115

suoritettua
YAMK-tutkintoa

Vuonna 2015 LAMKissa suoritettiin ennätysmäärä tutkintoja, yhteensä 1046. Kaiken kaikkiaan tutkintojen määrä lisääntyi 10 prosenttia edellisvuoteen verrattuna.

LISÄÄ KANSAINVÄLISYYTTÄ

81

ulkomaalaisten
opiskelijoiden
suorittamaa tutkintoa

Ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden suorittamien tutkintojen määrä kasvoi edellisvuoteen verrattuna ja tutkintoja suoritettiin 81, mikä vastaa vajaata kahdeksaa prosenttia kaikista tutkinnoista.

TEHOKASTA OPPIMISTA

59,3 % opiskelijoista
suoritti vähintään

55

opintopistettä

Jo toisena vuonna peräkkäin vähintään 55 opintopistettä suorittaneiden osuus nousi yli 50 prosentin.

GLOBAALEJA VERKOSTOJA

265

KV-asiantuntija-
vaihtoa

MONIPUOLISIA OPPIMISMAHDOLLISUUKSIA

Avoimessa ammatti-
korkeakoulussa
suoritettiin

5816

opintopistettä

TUTKIVA JA KEHITTÄVÄ LAMK

Julkaisut

413

kpl (alustava luku)

Siirtyminen uudelle kampukselle
tapahtuu kahdessa vaiheessa,
kesällä 2017 ja kesällä 2018.

SOSIAALINEN NÄKÖKULMA

Lahden ammattikorkeakoulun sosiaalinen vastuu pohjautuu ammattikorkeakoulun strategiassa määriteltyihin arvoihin ja eettiseen toimintatapaan. Sosiaalinen vastuu muodostuu korkeakouluyhteisöön liittyvästä vastuusta sekä alueeseen liittyvästä vastuusta.

Lahden ammattikorkeakoulun toiminnan ensisijainen tavoite on opiskelijoiden osaamisen ja työllistymisen varmistaminen. LAMK toteuttaa perustehtävänsä laadukkaasti arvopohjaisena korkeakouluyhteisönä. Tavoitteena on yhteisöllisyyden vahvistaminen opiskelijoiden ja henkilöstön hyvinvointia tukien sekä turvallisuus ja tasa-arvo huomioiden. Hyvä johtaminen ja esimiestyö tukevat asiantuntijuuden kehittymistä ja oppimisen iloa.

Lahden ammattikorkeakoulu vastaa siitä, että alueen työ- ja elinkeinoelämän käytössä on riittävästi korkeatasoisen osaamisen omaavia asiantuntijoita ja innovatiivisia yrittäjiä. Aluekehityksen lähtökohtana on aikaansaada älykkäitä ja kestäviä ratkaisuja yritysten ja yhteisöjen kilpailukyvyn kasvattamiseksi sekä alueen hyvinvoinnin lisäämiseksi. LAMK korostaa globaalia ja tulevaisuuteen suuntautuvaa toimintaa yhteistyössä alueellisten ja kansainvälisten kumppaneiden kanssa.

Tuija Liljander

Tulevaisuuden osaaminen opetussuunnitelmien kehittämistyön tavoitteena

Tutkintoon johtavan koulutuksen opetussuunnitelmien lähtökohdat ovat vahvasti kansallisessa ja kansainvälisessä koulutuspolitiikassa. Lahden ammattikorkeakoulun opetussuunnitelmat noudattavat eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen (EQF) mukaisia osaamisen tasokuvauksia eurooppalaisen korkeakoulutusalueen rakentamisen hengen mukaisesti. Kaikkia LAMKin opetussuunnitelmia kehitetään tulevaisuusorientoituneesti ja visiopohjaisesti LAMKin uuden 2020 vision suuntaan: ”Oivaltava, tutkiva ja kehittävä LAMK 2020 – alueen kasvun aloitteellinen edistäjä ja kansainvälinen tulevaisuuden osaamisen uudistaja”.

Uudessa strategiassa Lahden ammattikorkeakoulun painoaloiksi on määritelty muotoilu, älykäs teollisuus, hyvinvointi ja uudistava kasvu sekä elinvoimainen ympäristö, jotka näkyvät opetuksen sekä tutkimus- ja kehittämistoiminnan sisällöissä. Kaikilla LAMKin painoaloilla metataidot nähdään keskeisenä tulevaisuuden työllistymistä ja asiantuntijuuden murrosta edistävinä taitoina tai osaamisalueina, jotka linkittyvät tiiviisti ammattikorkeakoulun yhteiseen arvopohjaan. Arvot ohjaavat ammatilliseen asiantuntijuuteen kuuluvien metataitojen kehittämistä. Nousevina metataitoina nähdään erityisesti opiskelijoiden tulevaisuusosaaminen, eettinen osaaminen, kriittinen ajattelu, digiosaaminen sekä kyky olla mukana kehittämässä toimialojen rajapintoihin syntyviä uusia osaamisia.

Opetussuunnitelmien uudistaminen liittyy Lahden ammattikorkeakoulun sosiaaliseen, taloudelliseen ja ympäristövastuuseen. Lahden ammattikorkeakoulun toiminnan ensisijainen tavoite on varmistaa opiskelijoiden osaaminen ja työllistyminen sekä tuottaa alueen työ- ja elinkeinoelämän käyttöön riittävästi korkeatasoisen osaamisen omaavia asiantuntijoita ja innovatiivisia yrittäjiä. Uudistavan, tulevaisuuteen tähtäävän osaamisen tuottaminen alueen tarpeisiin edellyttää kestävästä taloudesta. Ympäristövastuu ja kestävä kehitys sisältyvät kaikkeen koulutukseen, ammatilliseen osaamiseen ja käytännön opetustoimintaan. Kehittämällä opetussuunnitelmia parannamme yhteiskuntavastuun eri osa-alueiden toteutumista.

Strategia ja pedagoginen ohjelma opetussuunnitelmatyön viitoittajana

Strategiassa esitetty uudistavan oppimisen profiili luo perustan oppimiselle ja opetustoiminnalle LAMKissa. Strategian mukaan LAMKissa kehitytään työelämän uudistajaksi oppimalla aidoissa työelämän kehittämissuunnitelmissa ja -verkostoissa. Oppimisessa keskeistä on yhteisöllisyys, kokeilevuus, sallivuus ja luovuus. Opetuksessa korostuu opiskelijakeskeisyys sekä ohjauksellisuus.

Strategiaa toteutetaan pedagogisen ohjelman 2016–2018 avulla. Pedagogisella ohjelmalla tuetaan LAMKin opetuksen ja oppimisen laadun kehittämistä ja edistetään koulutuksen kansainvälistymistä, opiskelijan opintoaikojen lyhentämistä, ympärivuotista opiskelua, digitalisaation hyödyntämistä oppimisessa, työelämäläheistä oppimista, yrittäjyyttä ja innovaatioiden syntymistä, tulevaisuuden osaamisen syntymistä sekä korkeakoulu yhteistyötä FUAS-liittoumassa ja alueella.

Pedagogisessa ohjelmassa on kuvattu myös pedagogisen kehittämisen painopisteet ohjelmakaudelle. Yksi keskeinen kehittämisen kohde on tulevaisuuden opetussuunnitelmat, jotka pohjautuvat LAMKin strategiaan, arvoihin ja painoaloihin.

Tulevaisuusorientoituneet opetussuunnitelmat

LAMKissa opetussuunnitelmalla tarkoitetaan oppijan osaamisen kehittymisen prosessin kuvausta kohti asiantuntijuutta koulutuskohtaisesti. Opetussuunnitelma tekee opiskelijan oppimisprosessin näkyväksi ja ohjaa opintojen suunnittelua. Opetussuunnitelmassa kuvataan koulutuksen rakenne ja asetetut osaamistavoitteet.

Tulevaisuuden osaaminen muodostaa uusien opetussuunnitelmien osaamisen ytimen. Osaamistavoitteiden määrittelyssä huomioidaan muuttuva työelämä ja tulevaisuuden osaamisvaatimukset. Opetussuunnitelmatyössä hyödynnetään laajasti ennakoitua työtä. Ennakointiosaaminen muodostaa myös keskeisen osaamisalueen, joka profiloi tutkinnon suorittaneiden osaamista. LAMKin opetussuunnitelmat syntyvät useiden tahojen yhteistyönä, johon myös opiskelijat ja työelämä osallistuvat.

Osaamisperustaiset opetussuunnitelmat mahdollistavat opiskelijoille joustavan ja laajan valinnaisuuden ja varmistavat vertailtavuuden oman korkeakoulun sisällä ja korkeakoulujen välillä Suomessa ja kansainvälisesti. Lisäksi ne tehostavat aiemmin hankitun osaamisen tunnistamista ja tunnustamista.

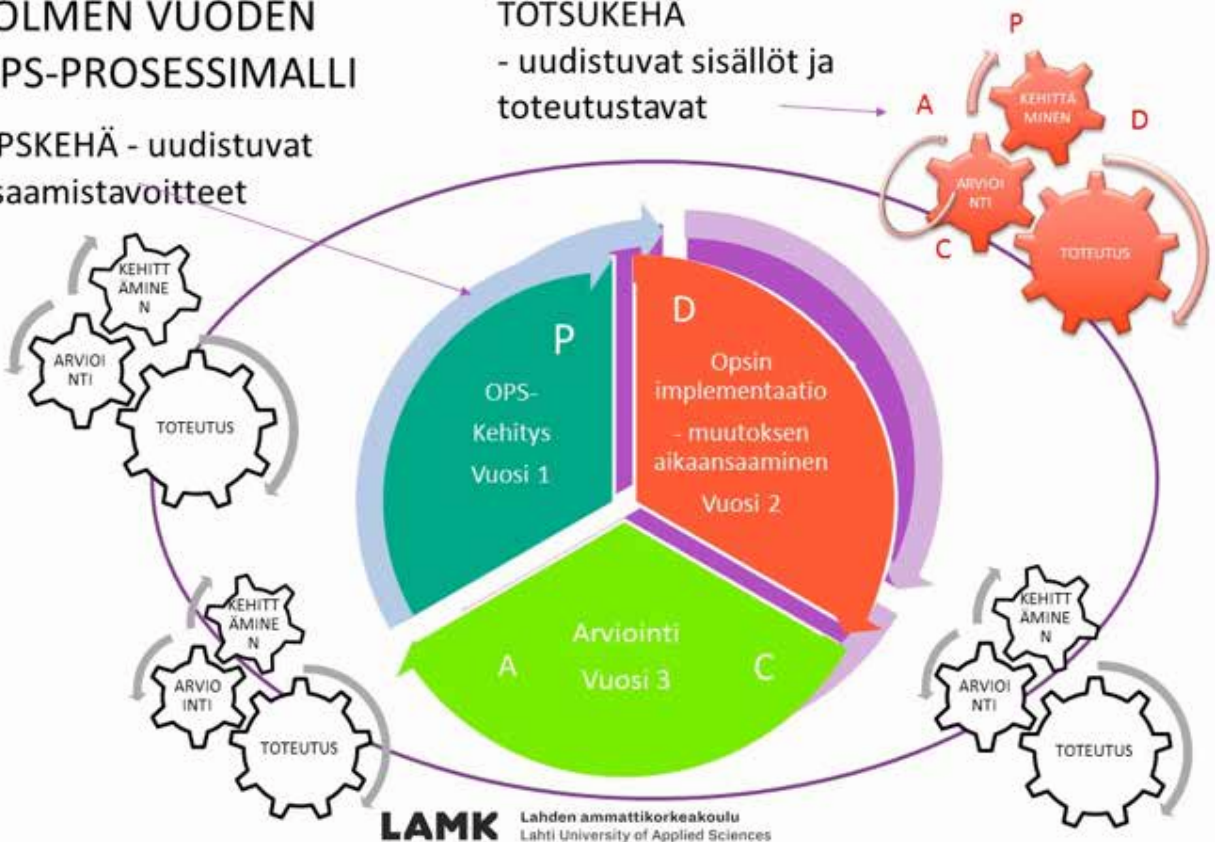
Opetussuunnitelmien kehittämismalli

Kehittämällä opetussuunnitelmaprosessia luodaan opetuksen jatkuva kehittämismekanismi. Tavoitteena on synnyttää malli, jolla tavoitteellisesti ja systemaattisesti jatkuvasti arvioidaan, syvennetään ja uudistetaan sekä substanssi- että menetelmällistä osaamista.

KOLMEN VUODEN OPS-PROSESSIMALLI

OPSKEHÄ - uudistuvat osaamistavoitteet

TOTSUKEHÄ
- uudistuvat sisällöt ja toteutustavat

Opetussuunnitelmien kehittämistyön systematisoimiseksi LAMKin OPS-prosessin toteutuksessa otettiin syksyllä 2015 käyttöön kehittämissykli, jossa suunnittelu-, toteutus- ja arviointivaiheet vuorottelevat kolmen vuoden aikana.

Kolmen vuoden välein tapahtuvan OPSin osaamistavoitteiden uudistamisen rinnalla tapahtuu myös OPSin toteutusten jatkuvaa uudistamista. Jokaisen opintojakson toteuttamisen jälkeen opettaja tekee toteutukselle itsearviointin, joka koskee opetuksen sisältöä, käytettyä opetusmenetelmää, oppimisympäristöä, palautekäytänteitä ja arviointia.

Opetus- ja toteutussuunnitelmien kehittämisen tueksi järjestetään tulevaisuuskoulutusta, jolla vahvistetaan kehittäjien tulevaisuustietoisuutta sekä opettajuuden valmennusohjelma, joka käynnistyy syksyllä 2016. Tulevaisuuden osaamisen opetussuunnitelmat otetaan käyttöön vuonna 2017.

Eija Lantta

Hyvinvointi oppimisen edistäjänä

Terveys ja hyvinvointi

Eurostudent V -tutkimus (2012–2015) on nostanut eurooppalaisen korkea-koulutuksen haasteeksi erityisesti heterogeenisen opiskelijajoukon erilaisiin tarpeisiin vastaamisen. Opiskelijoiden valmiudet sekä esimerkiksi oppimaan oppimisen taidot vaihtelevat huomattavasti. Lisäksi opiskelijat ovat erilaisissa elämäntilanteissa, jolloin esimerkiksi perhetilanne tai työssäkäynti vaikuttavat opiskelijoiden mahdollisuuksiin edistää opintojaan. Seuraavassa kuvataan miten Lahden ammattikorkeakoulu pyrkii tukemaan opiskelijoita ja heidän opintojensa etenemistä.

Lahden ammattikorkeakoulun opiskeluhuvinvointiohjelmassa korostuu arvo-pohjan mukaisesti yhteisöllisyys, jossa korostuvat yhdessä etsimisen ilo, oivaltavat oppimiskokemukset sekä yhdessä tutkminen, tekeminen ja kokeminen. Hyvinvointi ja uudistava kasvu on yksi LAMKin painoaloista, jossa keskeisiä tekijöitä ovat osallisuus, terveys, osaaminen ja työllisyys. Tavoitteena on opiskelijan opiskelukyvyyn ylläpitäminen ja vahvistaminen tukemalla hänen fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointiaan. Opiskelukykyyn ja opiskeluhuvinvointiin vaikuttavat opiskelijan terveys ja voimavarat, opiskelutaidot, opiskeluympäristö sekä opetus- ja ohjaustoiminta.

Lahden ammattikorkeakouluun on perustettu LAMK Support -toiminto, jossa on tarjolla mm. erityisopettajan laaja-alaista tukea oppimiseen ja opiskeluun liittyvissä asioissa, esimerkiksi oppimaan oppimisen taitojen kehittämisessä tai oppimisstrategioiden tunnistamisessa. Opiskeluaikana opiskelijat saattavat tarvita lisätukea omalle jaksamiselle ja hyvinvoinnille. Lahden ammattikorkeakoulun psykologin tehtävänä on auttaa jaksamiseen liittyvissä asioissa ja edistää siten opiskelijoiden hyvinvointia ja mielenterveyttä.

Opiskeluterveydenhuolto on opiskelijan työterveyshuoltoa, jonka tavoitteena on tukea opiskelijan terveyttä, hyvinvointia ja opiskelukykyä. Lahden ammattikorkeakoulun opiskelijoiden terveydenhuollosta vastaa Lahden kaupunki. Oppilaitospapit toimivat opiskelijoiden tukena, kun opiskelijat haluavat keskustella elämästään luottamuksellisesti jonkun kanssa.

Lahden ammattikorkeakoulun liikuntapalvelut, LAMK Sports, tarjoaa Lahden ammattikorkeakoulun ja Lahden yliopistokampuksen opiskelijoille monipuoliset, laadukkaat ja edulliset liikuntapalvelut.

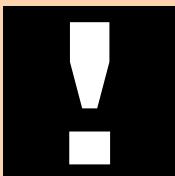
Korkeakouluyhteisön tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Lahden ammattikorkeakoulussa on tehty opiskelijoita varten LAMKin arvoihin nojautuva tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, jonka lähtökohtana on, että sekä opiskelijoita että opiskelijaksi hakevia kohdellaan yhdenvertaisesti. Tavoitteena on, että Lahden ammattikorkeakoulussa opiskellaan ja työskennellään turvallisessa, välittävässä, yhteisöllisessä ja esteettömässä toimintakulttuurissa. Tasa-arvo lähtee yhteisön arvoista ja asenteista. Lahden ammattikorkeakoulu haluaa viitoittaa tietä tasa-arvoiseen, toisiaan kunnioittavaan ja toisistaan välittämisen kulttuuriin.

LAMK Sports palkittiin kahdesti

Vuonna 2015 Opiskelijoiden Liikuntaliitto, OLL, myönsi LAMK Sportsille vuosittaisen OLL -maljan osoituksena hyvästä työstä opiskelijaliikunnan eteen. Perustelut maljan myöntämiseen olivat: LAMK Sports -korkeakoululiikuntapalvelut käynnistyivät syksyllä 2014, ja ne ovat nopeasti vakiinnuttaneet asemansa osana LAMKin opiskelijapalveluita tarjoamalla monipuolisia matkailun kynnyksen liikuntapalveluita opiskelijoille tukemaan opiskelijoiden hyvinvointia. LAMK Sports on myös sitoutunut korkeakoululiikunnan suosituksiin erinomaisesti.

LAMK Sports valittiin Vuoden liikuttajaksi perjantaina 5.2.2016 pidetyssä Päijät-Hämeen Urheilugaalassa.

Lue lisää LAMK Sportista

<http://www.lamk.fi/opiskelijalle/liikunta/Sivut/default.aspx>

Laura Sundqvist

Yhdessä kohti oivaltavaa, tutkivaa ja kehittävää LAMKia

Lahden ammattikorkeakoulussa on viime vuosina vahvistettu strategista ja visiopohjaista johtamista, joka pohjautuu luottamukseen, korkeaan osaamiseen ja motivaatioon, dialogiseen vuorovaikutukseen ja jaettuun johtajuuteen. Toiminnassa korostetaan ammattimaista johtamista ja tuloksellista työskentelyä strategisten tavoitteiden mukaisesti. Päätöksentekoportaita on vähennetty organisaatiouudistuksissa ja toiminnan ketteryyttä on mahdollistettu kaikilla organisaatiotasolla.

Johtamista ja esimiestyötä on kehitetty aktiivisesti ja tavoitteena on vahva ja ammattitaitoinen esimiestyö. Korkeakoulu yhteisö tukee henkilöstön kykyä johtaa itseään ja henkilöstökohtaista kasvuaan ja uudistumistaan. Lahden ammattikorkeakoulu mahdollistaa uuden oppimisen, yhteisöllisen toiminnan ja tukee työhyvinvointia. Johtamisen ja työhyvinvoinnin kehittymistä seurataan säännöllisesti. Korkeakoulu yhteisö muodostuu henkilöstöstä ja opiskelijoista, ja opiskelijoilla taataan mahdollisuudet osallistua LAMKin kehittämiseen. Kansainvälisessä korkeakoulussa vahvistetaan opiskelijoiden ja opettajien monikulttuurista osaamista sekä kykyä ymmärtää erilaisuutta.

Henkilöstöohjelma 2020 ohjaa toimintaa ja kehittämistä

Lahden ammattikorkeakoulun strategiaan 2020 ja uusiin arvoihin perustuva henkilöstöohjelma 2020 hyväksyttiin Lahden ammattikorkeakoulu Oy:n hallituksessa huhtikuussa 2015. Henkilöstöohjelma jakaantuu kolmeen pääteemaan: henkilöstösuunnittelu ja rekrytointi, johtaminen ja työyhteisön kehittäminen sekä osaamisen johtaminen. Jokaiselle pääteemalle on valittu vuosittaiset kehittämiskohteet tavoitetilan mukaisesti. Henkilöstöohjelma pohjaa sille, että toimimme henkilöstöasioissa luotettavasti ja oikeudenmukaisesti lakien, asetusten ja työehtosopimusten mukaan, mikä taas luo perustan sosiaalisen vastuun kehittämiselle.

LAMKilaisen hengen, asiantuntijuuden ja osaamisen rakentamista yhteisöllisesti

Lahden ammattikorkeakoulu Oy:n toiminta käynnistyi vuoden 2015 alusta. Korkeakoulu yhteisön toiminta alkoi onnistuneesti huolellisen valmistelutyön ansiosta. Niin osakeyhtiön käytäntöjä kuin LAMKilaista toimintatapaa oli rakennettu jo osakeyhtiövalmisteluvaiheessa, mikä antoi hyvät edellytykset toiminnan jatkuvalle kehittämiselle.

Alkuvuodesta 2015 aloitettiin organisaatiouudistus ammattikorkeakoulun tehokkuuden, tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden varmistamiseksi. Tavoitteena on matala, monialainen ja erilaisia osaamisia hyödyntävä asiantuntijayhteisö, jota johdetaan visio- ja arvopohjaisesti. Uuden organisaatorakenteen tavoitteena on entistä paremmin mahdollistaa jaettu asiantuntijuus sekä asiantuntijaorganisaation johtaminen. Erityisen tärkeää on vision kautta edistää luovuutta, energisoida ja kannustaa henkilöstöä sekä antaa organisaatiossa toimiville asiantuntijoille toiminnan vapaus strategian suunnassa.

LAMKilaisen hengen, asiantuntijuuden ja osaamisen kehittymistä tuettiin monin tavoin. Lahden ammattikorkeakoulun organisaatiokulttuurin ja strategisen suunnan edistämiseen luotiin kohtaamista ja vuorovaikutusta tukevia rakenteita:

- yksiköiden henkilöstöfoorumit,
- strategian juurruttamiseen keskittyneet kehittämisfoorumit sekä
- strategisia linjauksia käsittelevät foorumit.

Henkilöstön asiantuntijuuden kasvua tuettiin monipuolisesti, esimerkkeinä

- pedagogiset pajat,
- digipedagogiikan pajat,
- TKI- ja julkaisu toimintaa tukevat työpajat,
- vertaismentorointikoulutus sekä
- uudelle yhteiskampanukselle siirtymistä tukevat Uusi LAMK, Uusi työ -työpajat.

Yhteisenä kehittämisen ja osaamisen lisäämisen keinona käynnistettiin kannustuspalkkioiden maksaminen julkaisu toiminnasta. Uutena toimintamallina otettiin käyttöön myös palkalliset opintovapaat tutkintoon johtavan koulutuksen loppuun saattamiseksi, väitöskirjatyon ja opinnäytetöiden viimeistelyyn.

Tunnistamme hyvä johtamisen ja esimiestyön keskeiseksi henkilöstön sosiaalisen vastuun toteutumisessa. Vuonna 2015 toteutettu syväjohtamisen® räätälöity valmennusohjelma loi pohjaa johtamisen ja esimiestyön jatkuvalle kehittämiselle. Valmennusprosessissa koko Lahden ammattikorkeakoulun johtajistolle rakennettiin yhteinen johtamisen viitekehys vahvistamaan johtamisperustaa. Lisäksi johtoryhmä valmistui tulevaisuuden muutoksiin Alternative Futuresin järjestämissä tulevaisuustyöpajoissa.

Henkilöstö huikkeasti Haikossa

Lukuvuosi startattiin 19.–20.8. henkilöstön ja LAMKOn edustajien voimin käyntiin Haikossa. Strategian toimeenpanoon, palvelun laatuun, erilaisiin oppimisympäristöihin, ennakointiin, aluekehitykseen, #NiemiCampukseen ja muihin tärkeisiin asioihin keskityttiin yhdessä, toiminnallisesti ja uutta luoden.

Strategiafoorumit – strategiaa arkipäiväistämään!

Strategiafoorumeissa käännetään strategiaa arjen puheeksi ja teoksi sekä rakennetaan yhteistä ymmärrystä strategisista linjauksistamme: korkeakoulu-politiikka, opetus ja oppiminen, TKI-toiminta, aluekehittäminen ja digitaalisuus ja ubiikkioppiminen. Strategiafoorumien tavoitteena on tulla paremmin tietoisiksi yhteisestä suunnastamme ja rakentaa yhteistä ymmärrystä strategisista linjauksistamme, kohdata muita ihmisiä ja kääntää strategiaa arjen puheiksi ja teoksi sekä rakentaa tulevaisuuden LAMKia – olla yhdessä kunnianhimoisia! Viiden strategiafoorumin sarja käynnistyi marraskuussa 2015 ja ensimmäiset foorumit käsitelivät korkeakoulu-politiikkaa ja TKI-toimintaa.

VISIO

Oivaltava, tutkiva ja kehittävä LAMK 2020

– alueen kasvun aloitteellinen edistäjä ja kansainvälinen tulevaisuuden osaamisen uudistaja

Arvot

Yhdessä etsimisen
iloa

Oivaltavia
oppimiskokemuksia

Arvokasta työtä,
osaamista ja menestystä

Painoalat

Muotoilu

Älykäs teollisuus

Hyvinvointi ja
uudistava kasvu

Elinvoimainen
ympäristö

Profiilit

Kokeilut, protot
ja demot

Uudistava
oppiminen

Yrittäjyys

Syväjohtamisen valmennusohjelma

Jokaisella LAMKilaisella on oikeus hyvään johtamiseen ja lähiesimiestyöhön. Esimiesosaamista kehitettiin syväjohtamisen valmennusprosessissa vuoden 2015 aikana. Valmennusprosessissa Lahden ammattikorkeakoulun johtamis- ja esimiestyöhön rakentui yhteinen johtamisen viitekehys, jonka mukaisesti johtamisen perustaa pysyvästi vahvistetaan.

Esimiehille toteutettiin yhteiseen viitekehykseen perustuva 360-asteen DeepLead® -esimiesprofiili, jonka pohjalta jokainen rakensi henkilökohtaiset johtajuuden kehityssuunnitelmat verkko-oppimialustalla. Kehityssuunnitelmien toteutumista seurataan ja sparrataan osallistujavetoisissa vertaisoppimisryhmissä.

Johtamisjärjestelmän kehittämällä vastataan LAMKin toimintaympäristön muutoksiin: yleiseen korkeakoulupoliittiseen tilanteeseen ja yhteiskampukselle siirtymiseen. Valmennusohjelman yleisenä tavoitteena oli tehokas muutostojohtaminen – vahvistamme yhdessä valmiuksiamme kohdata muutoksen tuomia haasteita ja kykyämme johtaa omalta osaltamme muutosta yhdessä henkilöstömme kanssa. Johtamista kehittämällä vahvistamme edellytyksiämme kehittyä, uudistua ja menestyä suomalaisen korkeakoulukentän tulevaisuuden mittavissa muutoksissa ja rakenteellisessa kehittämisessä.

Palautteen perusteella valmennusohjelma oli kokonaisuudessaan onnistunut: kokonaisuus oli mielenkiintoinen ja tarpeellinen, ja valmennuksen sisällöt koettiin hyväksi ja selkeiksi. Toisaalta kaivattiin vielä lisää aikaa yhteiseen keskusteluun ja johtamisen viitekehysten käsittelyyn. Omaa oppimistaan esimiehet arvioivat mm. seuraavasti:

”

Vahvasti johtamiskäsitystäni:
ihminen ihmiselle tavoitteellisesti.

Ensiksi olen oivaltanut sen, että mikä merkitys on innostuneella ilmapiirillä – se luo edellytykset oppimiselle, uuden kohtaamiselle ja laadukkaalle työn teolle.

Olen oppinut ajattelemaan motivointia esimiestyössä laajemmin: esim. yhteisen strategian kautta.

Luottamuksen rakentamisen merkitys on korostunut.

Tavoitteena hyvinvoiva työyhteisö ja turvallinen työympäristö

Nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä ja työssä työyhteisön jäseniltä ja koko työyhteisöltä edellytetään jatkuvaa uuden oppimista, sopeutumista muutoksiin, laajojen kokonaisuuksien hallintaa, vuorovaikutustaitoja ja kykyä sietää epävarmuutta. Yksilön taitojen lisäksi työyhteisön ilmapiirillä ja tavoilla toimia on tässä suuri merkitys. Yhteisöllisyys on huomattava tekijä työyhteisön toimivuuden ja työhyvinvoinnin edistäjänä. Yhteisöllisyyttä vaalitaan myös kaksi kertaa vuodessa järjestetyissä hyvinvointitapahtumissa, joiden teemoina vuonna 2015 olivat jaksaminen sekä työyhteisön hyvinvointi ja erilaisuuden hyväksyminen.

Työ on mielekästä ja sujuvaa turvallisessa, terveyttä edistävässä työympäristössä ja hyvin johdetussa, työuraa tukevassa työyhteisössä. Vuoden 2015 aikana Lahden ammattikorkeakoulun turvallisuuskulttuuria kehitettiin aktiivisesti sekä luomalla sisäistä turvallisuusorganisaatiota että sidosryhmäyhteistyötä kehittämällä. Työhyvinvointia Lahden ammattikorkeakoulussa edistetään työtä ja johtamista kehittämällä sekä vuosittaisen johtamis- ja työhyvinvointikyselyn pohjalta määritettyjen kehittämistoimenpiteiden avulla. Marraskuussa 2014 tehdyn kyselyn tuloksia käsiteltiin ja kehittämistoimenpiteitä suunniteltiin yksiköissä ja toiminnoissa alkuvuodesta. Kehittämistoimenpiteet linkittyivät hyvin organisaation kokonaiskehittämiseen: organisaatiouudistus ja monialaisten tiimien käynnistäminen aloilla, avoimuuden ja tiedottamisen tehostaminen vuorovaikutusta ja osaamisen jakamista tukevilla rakenteilla sekä esimiestyön kehittäminen. Yhteisöllisyyttä vahvistettiin yhteisellä tekemisellä ja kehittämällä. Työhyvinvointia toivat myös ergonomian parantaminen esimerkiksi sähköpöydillä.

CASE

Tavoitteena turvallinen työympäristö

Lahden ammattikorkeakoulussa turvallisuus on tärkeä osa työhyvinvointia. Turvallisuuskulttuuria kehitettiin luomalla turvallisuusorganisaatio ja sen kriisiryhmä sekä vahvistettiin yhteistyötä Työterveys Wellamon, Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen ja poliisin kanssa. Lahden ammattikorkeakoulun kriisiryhmä harjoitteli marraskuussa turvallisuussimulaatiossa tilannetta, jossa LAMKiin kohdistui useita uhkauksia. Turvallisuusryhmät toimivat vastuullisesti ja harjoituksessa mukana olleet vastuuhenkilöt ottivat tilanteen harjoituksen vaatimalla vakavuudella. Lisäksi kiinteistöjen turvallisuusryhmille järjestettiin vuoden aikana kaksi turvallisuusiltapäivää.

Koko työyhteisön ja yksilöiden työhyvinvoinnin tukemiseksi syyskuussa otettiin käyttöön uusi aktiivisen tuen toimintamalli, joka on tehty henkilöstöohjelman toimeenpanon ja työhyvinvoinnin tukemiseksi erityisesti haasteellisissa tilanteissa. Aktiivisen tuen toimintamalli on yhteistyön malli, jonka tavoitteena on aktivoida jokaista henkilöä huolehtimaan itsestään, työtoveristaan ja työyhteisönsä toimivuudesta sekä puuttumaan työhyvinvoinnin riskitekijöihin mahdollisimman varhain. Tämä malli antaa jokaiselle työntekijälle oikeuden nostaa esille työyhteisön ongelmatilanteita. Mallia on syksyn aikana käytetty tarkoituksenmukaisesti erilaisten haasteellisten tilanteiden esiin nostamiseksi ja korjaamiseksi.

Toimimme tasa-arvoa ja moninaisuutta vaalien

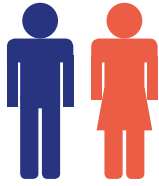
Sosiaaliseen vastuullisuuteen Lahden ammattikorkeakoulussa kuuluu olennaisena osana myös tasa-arvo ja moninaisuuden vaaliminen. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma käsittää naisten ja miesten välisen tasa-arvon sekä yhdenvertaisuuden edistämistä työpaikalla. Jokaisen työnantajan tulee työelämässä edistää sukupuolten tasa-arvoa tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti. Lahden ammattikorkeakoulun tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2015–2016 hyväksyttiin LAMK Oy:n hallituksessa toukokuussa 2015.

LAMK on julistautunut syrjinnästä vapaaksi alueeksi. Yhdenvertaisuudella tarkoitetaan sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, poliittisesta tai ammatit yhdistystoiminnastaan, perhesuhteistaan, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisesta tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Oikeudenmukaisessa yhteiskunnassa henkilöön liittyvät tekijät, kuten syntyperä tai ihonväri, eivät saisi vaikuttaa ihmisten mahdollisuuksiin päästä koulutukseen, saada työtä ja erilaisia palveluja – perusoikeudet kuuluvat kaikille.

Lisää yhdenvertaisuudesta: <http://www.yhdenvertaisuus.fi/>

Lahden ammattikorkeakoulun henkilöstö pähkinänkuoressa

Lahden ammattikorkeakoulu Oy	Henkilöstömäärä läsnäolevat 31.12.2015		Yhteensä 31.12.2015	Opetushenkilöstön määrä 31.12.2015
	Vakituiset	Määräaikaiset		
Koulutusalat	231	44	275	211
Liiketalouden ala	49	14	63	51
Matkailun ala	2	0	2	1
Muotoilu- ja taideinstituutti	48	5	53	36
Musiikki- ja draamainsituutti	17	0	17	15
Sosiaali- ja terveystieteiden ala	59	15	74	59
Tekniikan ala	56	10	66	49
Kehittämispalvelut	98	19	117	3
Hallinto (johto, HR, projektipalvelut, talous, tietohallinto, yleishallinto)	24	2	26	0
Korkeakoulupalvelut ja pedagoginen kehittäminen	30	5	35	3
Korkeakoulukirjasto	21	6	27	0
Muut kehittämispalvelut	23	6	29	0
Yhteensä	329	63	392	214

HENKILÖSTÖ

Keski-ikä

48,3

vuotta

Sairauspoissaoloja/
henkilö**6,8**

(kalenteripäivää)

Henkilöstön määrä,
joilla ei lainkaan
sairauspoissaoloja**49,6 %**

KOULUTUS

Koulutuspäiviä/henkilö

3,2

(kalenteripäivää)

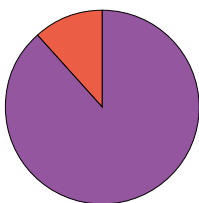
Koulutukseen käytetyt eurot 2015
(palkkakustannukset ja muut koulutuspalvelut)**418 805 €****1029 €** per henkilö

HENKILÖSTÖN KOULUTUSTASO

Tutkijakoulutuksen saaneita

11 %

vähintään alempi korkeakoulutus

84 %

Jari Hautamäki

Lahden ammattikorkeakoulu alueen kehittäjänä

Uuden vision 2020 mukaisesti Lahden ammattikorkeakoulu on alueen kasvun aloitteellinen edistäjä, jonka tehtävänä on luoda edellytyksiä työ- ja elinkeinoelämän kilpailukyvyn kasvattamiseen ja työvoiman hyvinvoinnin parantamiseen. Tämä toteutuu kouluttamalla työelämän käyttöön osaavia ja vastuuta ottavia asiantuntijoita sekä osallistamalla aktiivisesti työelämän prosessien, tuotteiden ja palveluiden uudistamiseen. LAMKin aluekehitysohjelma tukee vision saavuttamista.

LAMK korostaa aloitteellisuutta, käytäntölähtöisten ideoiden tuottamista ja hyödyntämistä, kansainvälisyyttä, yrittäjyyttä sekä opintojen yhdistämistä työelämälähtöiseen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan. Toimintaansa ja koulutusvastuitaan jatkuvasti uudistamalla ja yrittäjyyttä edistämällä LAMK tukee alueen elinkeinorakenteiden uusiutumista ja työllisyyden kasvua.

LAMK suunnan näyttäjänä – aluestrateginen yhteistyö

Aluekehitysohjelman mukaisesti LAMK osallistuu aktiivisesti alueen strategisen perustan uudistamiseen ja vaihtoehtoisten kehityskulkujen luomiseen. Tavoitteena on, että LAMK mobilisoi toimintaansa alueellisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Vuonna 2015 LAMK toimi aktiivisesti Maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelman, Korkeakoulujen yhteistyöohjelman ja Päijät-Hämeen koulutuspoliittisten linjausten laatimisessa ja toteuttamisessa. Lisäksi LAMK osallistui Lahden kasvusopimuksen ja kasvumallin sisältämien osaamiskeskittymien ja ekosysteemien kuvaamiseen ja suunnitteluun. Myös Lahden ammattikorkeakoulun oma strategia uudistettiin.

Tulevien vuosien toimintaa ohjaa syksyllä 2016 käytävät tulosneuvottelut opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa. LAMK osallistuu alueellisten strategioiden ja ohjelmien suunnitteluun ja sitoutuu samalla mobilisoimaan omaa toimintaansa alueen yhteisten etujen mukaisesti yhdessä muiden toimijoiden sekä yritysten kanssa. LAMK osallistuu aktiivisesti myös itsehallintouudistuksen tuottamien haasteiden ratkaisemiseen.

LAMK uuden tiedon hyödyntäjänä – alueen kannalta merkityksellisen uuden tiedon luominen

Aluekehitysohjelman mukaisesti LAMK tuottaa alueen työ- ja elinkeinoelämän organisaatioiden ja verkostojen kannalta oleellista kansainvälisen, kansallisen ja alueellisen tason tietoa tulevaisuuden kehitysnäkymistä ja liiketoimintamahdollisuuksista. Tavoitteena on, että LAMK edistää alueen työ- ja elinkeinoelämälähtöistä ennakointia ja sulauttaa tulevaisuustietoa työelämälähtöiseen oppimiseen.

Vuonna 2015 LAMK teki julkaisutoiminnan välityksellä näkyväksi mm. työelämälähtöisen TKI-toiminnan menestystekijöitä, ikääntyneiden hyvinvoinnin kehitysnäkymiä, ICT-alan työelämäyhteistyötä, yritysten ja yhteisöjen liiketoiminnan kehittämistä edistäviä uusia palvelukonsepteja, CleanTech-toiminnan tulevaisuutta sekä muotoilun uusia tuulia.

Tulevina vuosina LAMK luo alueellisen ennakointiverkoston yhteistyössä yritysten, Hämeen kauppakamarin, Päijät-Hämeen yrittäjien, Lahden Yliopistokampuksen ja Koulutuskeskus Salpauksen kanssa. Ennakointiverkosto tulee järjestämään yritysten liiketoiminnan kehittämistä edistäviä ennakoitintyöpajoja, innovaatioseessioita ja tulevaisuusksatsauksia.

LAMK osaamisen uudistajana – alueen osaamisen uudistaminen

Aluekehitysohjelman mukaisesti LAMK kehittää TKI-ympäristöjä, joissa luodaan uusia älykkäitä ratkaisuja yritysten ja yhteisöjen liiketoiminnan kehittämiseksi. Pk-yrityksiä palveleva ja uusia yrityksiä luova toiminta ovat kehittämisen keskiössä. Tavoitteena on, että LAMK vahvistaa työelämälähtöisiä TKI-ympäristöjä ja ottaa aktiivisen roolin yrittäjyyden ekosysteemin muodostamisessa.

Vuonna 2015 LAMK teki selvityksen TKI-ympäristöistään ja panosti Materiaalitekniikan ja puutuotealan TKI-yksikön (FUMATEC) ja simulaatio-oppimisen ympäristön (SimuLTI) kehittämiseen. Lisäksi LAMK suunnitteli yrittäjyyden oppimisympäristöä ja sen toimintaa tukevan yrittäjyyden ekosysteemin kokoamiseen ja kuvaamiseen.

Tulevina vuosina LAMK jatkaa TKI-ympäristöjen painoalalähtöistä ja kansainvälistä kehittämistä yhdessä alueen muiden toimijoiden ja yritysten kanssa. Lisäksi LAMK kytkeytyy vahvemmin alueen mainetta kohottaviin ja vahvuuksia korostaviin TKI-ympäristöihin, joista erityisenä kohteena tulee olemaan alueen tapahtumajärjestämissyhteistyön myötä (mm. MM2017) syntyvän TKI-ympäristön kehittämiseen.

Lahti MM2017

LAMK ja Lahti Events Oy ovat solmineen kumppanuussopimuksen Lahti MM2017 pohjoismaisten hiihtolajien MM-kilpailujen suunnitteluun ja toteuttamiseen liittyvistä projekteista. Sujuvaa alueellista ja organisaatioiden välistä yhteistoimintaa vahvistaa LAMKin ja Lahti Region Oy:n yhteinen Lahti happens -projekti. Yhteistyö toteutuu monimuotoisesti opiskelijaprojekteina, opinnäytteinä, harjoitteluina tai maksullisena palvelutoimintana. Opiskelijat voivat myös osallistua kisojen toteuttamiseen vapaaehtoistyönä omaa ammatillisuutta tukevissa tehtävissä. Lahti MM2017 -kisoissa opiskelijat ovat mukana mm. vapaaehtoisten asiakaspalvelukoulutuksen toteuttamisessa, kisakokemuksen palvelumuotoilussa, mediakeskusten IT-rakentamisessa ja toiminnassa, lapsiparkin toteuttamisessa, monien oheispalveluiden tuottamisessa, palveluiden esteettömyyden suunnittelussa, valokuvauksessa sekä ympäristö- ja jätehuollon suunnittelussa.

Kuva: Jonne Sippola

Kuva: Heidi Freundlich

LAMK kansainvälisenä toimijana – alueen työelämän kansainvälistyminen

Aluekehitysohjelman mukaisesti LAMK tarjoaa asiakkaidensa käyttöön kansainvälistä osaamistaan ja parhaita yhteyksiään edistääkseen yritysten globaaleja liiketoimintatarpeita. Tavoitteena on, että LAMK tukee yritysten ja yhteisöjen kansainvälistä verkostoitumista hyödyntämällä omia kansainvälisiä yhteyksiään ja vahvistaa kansainvälistä osaamisen vientiä.

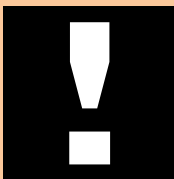
Vuonna 2015 edistettiin alueen pk-yritysten mahdollisuuksia uusiutuvan energian vientiin (Connect-projekti). Kansainvälistä liiketoimintaa kehitettiin NIBS-(Network of International Business Schools) sekä Nordplus -verkostoissa. Osaamisen viennin aktiviteetit kohdistuivat sairaanhoitajien koulutukseen Kazakstanissa sekä kiinalaisten opiskelijoiden valmentamiseen tutkinto-opiskelijoiksi.

Tulevina vuosina LAMK kehittää merkittävästi alueen yrityksiä palvelevaa kansainvälistä toimintaa (KINO-hanke). Tarkoituksena on lanseerata alueen yritysten käyttöön toimintamalli, jossa kytketään yhteen alueen elinkeino-, työllisyys- ja koulutustoimijoiden osaamisia, resursseja ja palveluita. Lisäksi LAMK vahvistaa osaamisen vientiään.

CASE

Kiinalaisten opiskelijoiden valmentaminen tutkinto-opiskelijoiksi

LAMKissa käynnistettiin vuonna 2011 täydennyskoulutusohjelma kiinalaisille sairaanhoitajille. Täydennyskoulutusohjelman kehittäminen on antanut LAMKille runsaasti kokemusta osaamisen viennin haasteista ja kehittämisestä. Vuoden 2015 valittiin taas uudet kiinalaiset opiskelijat, jotka suorittavat parhaillaan valmentavia opintojaan Kiinassa. Lue lisää Juhani Niemisen artikkelista Koulutuksen vienti – kokemuksia Kiina-yhteistyöstä.

<http://www.lamk.fi/tki-toiminta/julkaisut/Documents/LAMK-aluevaikuttajana-2015.pdf>

LAMK välittäjäorganisaationa – alueen kumppanuuksien laajentaminen

Aluekehitysohjelman mukaisesti LAMK toimii aktiivisesti maakunnan ja metropolialueen klustereissa ja kehittäjäverkostoissa sekä rakentaa pitkäaikaisia osaamisen kehittämiskumppanuuksia yritysten ja yhteisöjen kanssa. Tavoitteena on vahvistaa sidosryhmätyötä ja syventää kumppanuuksia.

Vuonna 2015 LAMK määritteli strategisten kumppanuuksien kriteerit ja tunnisti alueellisia, kansallisia ja kansainvälisiä kumppaneita. Sidosryhmätoiminta ja kumppanuudet valittiin yhdeksi LAMKin strategisista kehittämiskohteeksi vuosille 2016–2020. LAMK aloitti merkittävästi aikaisempaa laajemmän alueellisen verkostoitumisen sekä kumppanuussopimusten tekeminen. Uusien sidosryhmäkäytäntöjen kehittämiseksi ja kokeilemiseksi LAMK loi ns. sidosryhmäfoorumin.

Tulevina vuosina LAMK vakiinnuttaa ja rikastaa sidosryhmätoiminnan käytäntöjä sekä arvioi niiden tuloksia sidosryhmämittariston avulla. Yhteistoiminnan fokusoimiseksi ja koulutuksen kehittämiseksi luodaan kumppanuusverkostoja. Lisäksi LAMK vahvistaa toimintaansa yrityksiä ja yhteisöjä kokoavissa verkostoissa (esim. Hämeen kauppakamarin valiokunnat).

CASE

Strateginen kumppanuus Lahden ammattikorkeakoulussa

Lahden ammattikorkeakoulussa strategisen kumppanuuden tavoitteena on molempien osapuolten kilpailukyvyyn ja tuottavuuden parantaminen. Kumppanit sitoutuvat suuntaamaan voimavaroja kumppanuuteen siten, että siitä syntyy kaikille osapuolille hyötyä. Kumppanuutta syvennetään jatkuvalla vuorovaikutuksella sekä yhteistoiminnan säännöllisellä arvioinnilla, minkä ansiosta yhteinen ansainta voi lisääntyä ja muuttua molemminpuoliseksi kilpailueduksi.

Lahden ammattikorkeakoululla on strateginen kumppanuussopimus omistajakuntiansa Heinolan, Lahden ja Orimattilan kanssa. Hollolan kunnan kanssa sopimus tullaan allekirjoittamaan syksyllä 2016. Strategisia kumppanuussopimuksia laaditaan myös yritysten ja yhteisöjen kanssa. Lahden ammattikorkeakoululla on kumppanuussopimus esimerkiksi Koskisen Oy:n, Osuuskauppa Hämeenmaan, Päijät-Hämeen jätehuolto Oy:n, Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveysyhtymän, Raute Oyj:n, UPM Kymmene Wood Oy:n, Isku Oy:n sekä Versowood Oy:n kanssa.

LAMK ja RAUTE Oyj solmivat strategisen yhteistyösopimuksen

Lahden ammattikorkeakoulu Oy, LAMK, ja Raute Oyj allekirjoittivat 22.4.2015 puitesopimuksen yhteistyön tiivistämisestä. "Yhteistyön syventäminen LAMKin kanssa tarjoaa Rautelle aikaisempaa paremmat mahdollisuudet osaamisen kehittämiseen mm. lisä- ja täydennyskoulutuksen kautta. Yhteistyömuotoja tullaan kehittämään myös tuotekehityksen palveluiden osalta. Tämän kumppanuuden kautta pyrimme yhä aktiivisemmin tarjoamaan harjoittelumahdollisuuksia opiskelijoille, jotta voimme saada motivoituneet opiskelijat kiinnostumaan Rautesta työnantajana ja sitä kautta työllistymään tulevaisuuden rautelaisiksi", kertoo henkilöstöjohtaja Marko Hjelt.

Raute Oyj:n toimitusjohtaja Tapani Kiiski ja LAMKin rehtori Outi Kallioinen

Family Nursing Child's Rights -intensiiviviikko

Hoitajankadulla järjestettiin 28.9.–2.10. 2015 Family Nursing Child's Rights -intensiiviviikko, johon osallistui sosiaali- ja hoitotyön opiskelijoita sekä ulkomaisia opiskelijoita ja opettajavieraita partnerikoulustamme mm. Skotlannista, Kyprokselta, Hollannista, Belgiasta ja Virosta. Samalla viikolla järjestettiin myös Nordplus-ohjelman rahoittama intensiiviviikko Salutogenesis from theory to practice.

LAMK mukana kriisityössä

Lahden ammattikorkeakoulussa käynnistettiin kriisityö-projekti, johon kaikkien opiskelijoiden on ollut mahdollista osallistua. Kriisityö-projektin tarkoituksena on avustaa turvapaikanhakijoita erilaisin keinoin, sekä Suomessa että heidän lähtömaassaan. Opiskelijoiden osallistuminen sisällytetään opintoihin ja lisäksi opiskelijat saavat toiminnastaan käytännön kokemusta avustustyöstä. Toimintamalli toteutetaan muokkaamalla opintojen järjestämistä ja resursointia erilaisissa oppimisympäristöissä, jolloin toiminta ei kuluta yhteiskunnan verovaroja normaalia opetusta enempiä. LAMKin kanssa projektissa yhteistyössä ovat olleet Maahanmuuttovirasto, SPR sekä World Vision.

Osana projektia LAMKin opiskelijat järjestivät yhteistyössä World Vision-kehitysyhteistyöjärjestön sekä paikallisten yritysten kanssa Lahella Sydäntä-hyväntekeväisyyskonsertin 20.1.2016.

LAMK yhteistoiminnan edistäjänä – alueen työelämäpalvelujen kehittäminen

Aluekehitysohjelman mukaisesti LAMK suuntaa koulutus- ja kehittämisspalveluun yritysten ja yhteisöjen osaamisen kehittämiseen ja uusien ratkaisujen luomiseen. Tavoitteena on, että LAMK kokoaa yhteen ja systematisoi yrityksille ja yhteisöille tarjottavia koulutus- ja kehittämisspalvelut ja kasvattaa niiden roolia työelämän osaamisen kehittämisessä.

Vuonna 2015 LAMK laati Työelämäpalvelujen kehittämissohjelman, jossa luotiin periaatteet yrityksille ja yhteisöille suunnattujen palvelujen kehittämiselle. Ohjelman mukaisesti täydennyskoulutusta päätettiin laajentaa koulutus- ja kehittämisspalveluiksi ja luoda yritysmäisempi toimintamalli palveluiden ja tuotteiden myyntiin. Opiskelijalähtöiset työelämäpalvelut ja osuuskunnat koottiin FellmanniHubiksi (mm. M.IDEA, Neloskerros, LiMu Radio, Motions).

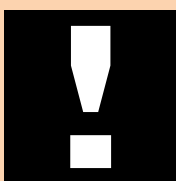
Tulevina vuosina LAMK koulutus- ja kehittämisspalveluiden roolia ja myyntiä kasvatetaan merkittävästi. Tuotteiden ja palveluiden kehittämisessä hyödynnetään sidosryhmien ja yritysten kanssa tuotettua ennakoitietoa. FellmanniHUBin työelämälle suunnattuja opiskelijapalveluja laajennetaan merkittävästi. LAMK työelämäpalvelut tullaan brändäämään Niemen kampukselle siirryttäessä.

Motions-osuuskunta tarjoaa hyvinvointipalveluja

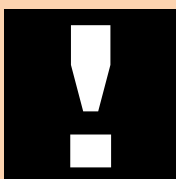
Fysioterapiaopiskelijoiden osuuskunta Motionsin toimintatapa perustuu ajatukseen, että liike hoitaa ihmistä ja pitää ihmisen terveenä. Osuuskunta tarjoaa erilaisia hyvinvointipalveluja, kuten yksilö- ja ryhmänohjauksia, liikunta- ja kehonhuoltopalveluita, työhyvinvointipäiviä, ergonomiakartoituksia, testipaketteja sekä muita tapahtumia. Monipuolia palveluita tarjotaan opiskelijoille, yksityishenkilöille, yrityksille, urheiluseuroille ja yhteisöille.

Myös muut FellmanniHUBiin kuuluvat oppimisyhteisöt edistävät yrittäjyyttä ja yrittäjämäisten toimintatapojen oppimista.

<http://www.lamk.fi/opiskelijalle/oppimisymparistot/Sivut/default.aspx>

Uusia oppimisympäristöjä

Lue lisää aluekehitystoiminnasta
LAMK aluevaikuttajana 2015 -julkaisusta
<http://www.lamk.fi/tki-toiminta/julkaisut/Documents/LAMK-aluevaikuttajana-2015.pdf>

YMPÄRISTÖ- NÄKÖKULMA

Ympäristövastuu ja kestävä kehitys ovat osa kaikkea koulutusta, ammatillista osaamista ja kampusten arkipäivää. TKI-toiminta edistää opiskelijoiden, henkilöstön ja koko alueen ympäristöosaamista sekä kestävän kehityksen huomioivaa elämäntapaa.

Lahden ammattikorkeakoulun ympäristöperiaatteet määrittävät ympäristöpolitiikassa. Toiminnassa otetaan huomioon alueelliset, kansalliset ja kansainväliset ympäristötavoitteet sekä noudatetaan lainsäädäntöä ja muita viranomaisten meille asettamia vaatimuksia.

Riittävällä panostuksella ja säännöllisillä katselmoinneilla varmistetaan LAMKin ympäristöpäämäärien ja -tavoitteiden toteutuminen. Toiminnan ympäristövaikutuksia seurataan, mitataan ja pyritään vähentämään jatkuvan parantamisen periaatteen mukaisesti.

Silja Kostia, Jussi Kuusela ja Päivi Kärnä

Lahden ammattikorkeakoulu ympäristövastuun edistäjänä

Lahden ammattikorkeakoulussa ympäristövastuu tuodaan osaksi ammatillista osaamista ja kampusten arkipäivää. Konkreettisten ympäristövaikutusten lisäksi halutaan seurata myös strategisten linjausten vaikutuksia ympäristövastuun edistäjänä. Rooli verkottuneena ympäristötoimijana näkyy monella tavalla ja monella foorumilla esimerkiksi tapahtumien, tempausten ja yritysysteistyön muodossa.

Ympäristövastuun vahvistamiseksi Lahden ammattikorkeakoulussa on laadittu ympäristöpolitiikka, joka hyväksyttiin LAMKin johtoryhmässä marraskuussa 2015.

CASE

LAMK ympäristöpolitiikka

Lahden ammattikorkeakoulussa ympäristövastuu ja kestävä kehitys ovat osa kaikkia koulutuksia, ammatillista osaamista ja kampusten arkipäivää. Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotyö edistää opiskelijoiden ja henkilöstön parissa ympäristönäkökohdat ja kestävä kehityksen huomioivaa elämäntapaa.

LAMKin ympäristöpäämäärät ja -tavoitteet ovat tärkeä osa tuloksellista sidosryhmäyhteistyötä. Varmistamme riittävällä panostuksella ja säännöllisillä katselmoinneilla ympäristöpäämääriemme ja -tavoitteiden toteutumisen. Seuraamme ja mittaamme toimintamme ympäristövaikutuksia ja vähennämme niitä jatkuvan parantamisen periaatteen mukaisesti.

Otamme toiminnassamme huomioon alueelliset, kansalliset ja kansainväliset ympäristötavoitteet. Noudatamme meitä koskevaa lainsäädäntöä ja muita viranomaisten meille asettamia vaatimuksia. Sitoudumme kehittämään ympäristötoimintaamme asettamiemme ympäristönäkökohtiin liittyvien vaatimusten mukaisesti.

Elinvoimainen ympäristö strategisena painoalana

Lahden ammattikorkeakoulussa painoaloilla kuvataan strategiset osaamisen kärjet ja niihin liittyvät temaattiset valinnat. Painoalat sisältyvät Lahden ammattikorkeakoulun opetukseen, oppimiseen ja tapaan toimia. Elinvoimainen ympäristö on yksi Lahden ammattikorkeakoulun neljästä painoalasta. Strategiaassa se on kuvattu seuraavasti:

Ympäristöosaamisella tuotetaan uusia tuotteita, palveluita ja toimintamalleja, joissa teknologiaan yhdistyvät muotoilu-, liiketoiminta ja hyvinvointiosaaminen. Kehittämisen kärkinä ovat materiaali- ja energiatehokkuus sekä kestävä kaupunkiympäristö (cleantech-osaaminen). Luonnon ja veden merkitys korostuu uuden liiketoiminnan kehittämisessä. Olemme mukana luomassa elinvoimaista ympäristöä edistämällä vastuullista toimintaa, osallisuutta ja sosiaalista kestävyyttä. (Lahden ammattikorkeakoulun strategia 2020.)

Elinvoimainen ympäristö -painoalan kehittämisen kärkinä ovat materiaalitehokkuus, energiatehokkuus ja uusiutuva energia sekä kestävä kaupunkiympäristö (Kuva 1)

Kuva 1. Elinvoimainen ympäristön TKI-painostusten kuvaus Lahden ammattikorkeakoulun TKI-ohjelmasta.

LAMKin ympäristöpolitiikkaan on kirjattu periaatteet ympäristövastuullisuuden edistämiseksi ja ympäristövaikutusten vähentämiseksi. Ympäristövaikutusten vähentämiseen keskitytään erityisesti energia- ja ympäristötekniikan koulutuksessa, mutta monialaisena korkeakouluna LAMK haluaa kouluttaa myös ympäristövastuullisia insinöörejä, tradenomeja, sairaanhoitajia, fysioterapeutteja, sosionomeja, muotoilijoita ja medianomeja. LAMKista on valmistunut vuoden 1992 jälkeen lähes 15 000 ammattilaista joten vaikuttavuus vastuullisuuden edistäjänä on merkittävä. Uusiin opintosuunnitelmiin tulee kaikkien alojen opiskelijoille valittavaksi vastuullisuuden moduuli. TKI- ja aluekehitystoimintojensa kautta LAMK edistää alueen hiilineutraaliutta, energia- ja materiaalitehokkuutta, kiertotalouden ratkaisujen syntyä sekä kestävästä kaupunkiympäristön kehittymistä.

Uusi LAMK – uudet mittarit

Lahden ammattikorkeakoulun toiminnot ovat tällä hetkellä hajautuneena viidelle eri kampukselle, ja laaja kirjo erilaisia käytäntöjä tekee kiinteistökohtaisen ympäristövastuun mittareiden seuraamisen työlääksi tai mahdottomaksi. Vuoteen 2019 mennessä LAMKilla on kaksi kampusta. NiemiCampus muodostuu Mukulankatu 19:sta sijoittuvista tiloista sekä Niemenkatu 73 tiloista. FellmanniCampus sijaitsee Lahden keskustassa Kirkkokadulla. LAMKin toiminnan ja käytäntöjen ympäristömyönteisyys tulevassa NiemiCampuksen M19 kiinteistössä tullaan arvioimaan BREEAM In-Use International -sertifiointijärjestelmän kautta.

Taulukossa 1 ja 2 on esitelty LAMKin ympäristövastuun mittarit. Konkreettisten ympäristövaikutusten lisäksi halutaan seurata myös strategisten linjausten vaikutuksia.

Taulukko 1: Ympäristövaikutusten seurannan indikaattorit

Tavoite	Toiminta ja mittari	Mittaus aloitetaan
Jätteen määrän seuranta	Energiajäte [kg] Kaatopaikkajäte [kg] Biojäte [kg]	2017 Mukulankatu 19
Vedenkulutuksen seuranta	Kulutettu vesi [l]	2017
Sähkönkulutuksen seuranta	Ostettu sähkö [kWh]	2016 Niemenkatu 73 2017 Mukulankatu 19
Kestävän liikkumisen edistäminen	Kilometrikisaan kirjatut pyöräilyt matkat [km] Henkilökunnan oman auton käyttö [korvatut km] Etätöyösojmusten määrä [kpl]	2016 2017 2016

Taulukko 2: Strategisiin linjauksiin liittyvä seuranta (korkeakoulupolitiikka, opetus ja oppiminen, TKI-toiminta, aluekehittäminen, digitaalisuus ja ubiikkioppiminen)

Strateginen linjaus	Tavoite	Toiminta ja mittari	Mittaus aloitetaan
TKI-toiminta ja aluekehitys	Elinvoimainen ympäristö -paino- alan hankevolyymien kasvattaminen	Ympäristöön liittyvien projektien määrä [kpl] ja rahoitus [€/v]	2016
Digitaalisuus ja ubiikkioppiminen	Paperin määrän vähentäminen opetuksen digitalisoinnin ja henkilökohtaisista tulostimista luopumisen kautta	Ostettu paperi [riisit]	2016
Opetus ja oppiminen: Ympäristövastuullisen ajattelun ja osaamisen vahvistaminen	Yhteiskuntavastuun laajempi sisällyttäminen opintoihin	Yhteiskunta- ja ympäristövastuuta edistävissä projekteissa ja opintojaksoilla tuotetut opintopisteet	2017

Esimerkkejä ympäristövastuullisuuden edistämisestä

LAMK on verkottunut alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti. LAMK toimii aloitteellisesti kiertotalouden edistäjänä Päijät-Hämeessä ja Lahden alueella. FUAS-liittoumassa LAMKilla on ympäristö ja energiatehokkuus -painealan vetovastuu ja Arenen tekniikan alan ryhmässä Energia- ja ympäristötekniikan kansallisen koulutusvastuuryhmän vetovastuu.

LAMKin rooli verkottuneena ympäristövastuun edistäjänä näkyy monella tavalla ja monessa paikassa muun muassa seuraavina tempauksina ja esimerkkeinä:

- Kilometrikisassa touko-syyskuussa 2015 poljettiin keskimäärin 880 km/ osallistunut henkilö, säästettiin polttoainetta 1 414 litraa ja säästettiin noin 3 500 kiloa hiilidioksidia.
- Energy Tour – Kestävän Energian kierroksella 16.6.2015 tutustuttiin EU:n Energy Week -tapahtumiin ja LAMKin uusiutuvan energian kokeiluihin. Kierroksen kohteina olivat Aurinkoenergiaa hyödyntävä nollaenergiatalo Lahdessa, Uusiutuvan energian lämpökeskus Artjärvellä sekä uusiutuvan energian koulutuskeskus Biosampo Anjalassa. Ruokailu tapahtui luontevasti Elimäen Alppiruusussa, jossa nautittiin lähiruokalounas.
- Ympäristökylä-tapahtuma järjestettiin 5.9.2015 Lahden torilla. LAMKista mukana oli REISKA-hanke sekä Muoti- ja vaatesuunnittelun opiskelijan suunnittelema kierrätysvaate (LAMKin ylijäämäbannereista leikkuujätteettömästi valmistettu urheiluhenkinen takki).
- Lahden tiedepäivässä 10.11.2015 LAMK oli mukana kuudella ympäristöaiheisella esityksellä tai posterilla, mm. kansainväliseen ympäristökoulutusyhdisteistyöhön, resurssitehokkuuteen, ympäristöystävälliseen kampukseen ja maaseutuympäristöön liittyen.
- Energiansäästöviikkoa vietettiin 5.-11.10.2015 aiheeseen liittyvän näyttelyn sekä pyöräilyyn kannustavien tapahtumien muodossa: viikon aikana opiskelijoilla oli mahdollisuus ottaa osaa pyöräsuunnistukseen ja yhtenä päivänä järjestettiin pyörän pikakorjausta FellmanniCampuksella.

Energy tourilla kierrettiin kestävän energian kohteita ja kuultiin energiatehokkuudesta.

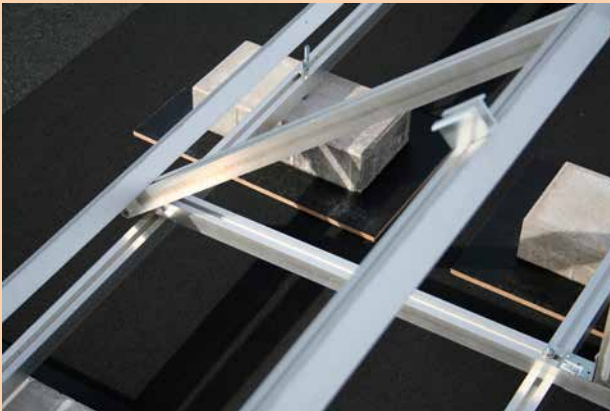
Energiansäästöviikolla NiemiCampuksella annettiin energiansäästövinkkejä.

Vuonna 2016 jatketaan hyviä perinteitä, minkä lisäksi otamme osaa Itämerihaasteeseen ja haastamme mukaan ainakin kaksi muuta toimijaa.

Aurinkopaneelipilotti

NiemiCampukselle asennettiin vuoden 2015 aikana 10 kW:n aurinkopaneelijärjestelmä. Asennus tehtiin pääosin opiskelijavoimin yhteistyössä kiinteistön omistajan ja järjestelmän toimittajan kanssa. Paneelit asennettiin katolle vastapainojen päälle ns. kelluvana järjestelmänä. Aurinkopaneeleita hyödynnetään opinnoissa mm. tuotantoa seuraamalla ja niillä on mahdollista tehdä pienimuotoisia kokeita.

Opiskelijat rakensivat asennustelineet, joihin itse paneelit asennettiin.

Tuulivoimaprojekti

Keväällä 2015 Hollolan kunta päätti luovuttaa opetuskäytössä olleen 1,5 kW:n pientuulivoimalan LAMKille. Syksyllä 2015 tuulivoimala purettiin ja kuljetettiin huollettavaksi. Tuulivoimala on tarkoitus asentaa NiemiCampukselle. Asennus tehdään opiskelijaprojektina yhteistyössä kiinteistön omistajan ja Koulutuskeskus Salpauksen kanssa. Tavoitteena on, että tuulivoimala on toiminnassa vuoden 2016 aikana.

Pientuulivoimalan
asennuspaikaksi
suunnitellaan
Niemenkadun
kiinteistön kattoa.

M19 Jätehuoltosuunnitelma

Syksyllä 2015 opiskelijat laativat projektityönä tulevan NiemiCampuksen M19-kiinteistön alustavan jätehuoltosuunnitelman. Työssä käytiin läpi jätehuollon toteutukseen vaikuttavia asioita ja siinä huomioitiin BREEM-sertifikaatin asettamat vaatimukset. Opiskelijat ovat käsitelleet asioita erityisesti jätteen vähentämisen ja toimivan lajittelun kannalta. Opiskelijoiden laatimaa alustavaa jätehuoltosuunnitelmaa tullaan käyttämään hyväksi M19-kiinteistöä koskevassa jätehuoltosuunnittelussa.

LAMKgreen-blogi

Keväällä 2015 aloitettiin LAMKgreen-blogi, jossa kerrotaan Lahden ammattikorkeakoulun ympäristötoiminnasta. Blogissa julkaistiin vuoden 2015 aikana 52 kirjoitusta, jotka käsittelevät energiatehokkuutta ja uusiutuvaa energiaa, kestävästä kaupunkiympäristöstä ja materiaalitehokkuutta tapahtumien, opiskelijatoiminnan, matkakertomusten, casejen ja TKI-toiminnan kautta.

Blogi saa viikoittain n. 200 käyntisessiota.

<http://blogit.lamk.fi/lamkgreen/>

LAMKgreen

LAMKgreenin ulkoasuksi valittiin pirteän vihreä.

Pyöräilyn edistäminen

Monialaisen opiskelijaryhmän tehtävänä oli edistää lamkilaisten pyöräilyä. Syyslukukauden 2015 aikana ryhmä järjesti kaksi pyöräilyyn kannustavaa tapahtumaa: pyöräilysuunnistuksen ja pyörän pikakorjaustapahtuman sekä inventoi kaksi reittiä Lahden keskustasta M19-kampukselle. Kampusreittien inventointien tulokset antavat lisätietoa kampuksen saavutettavuudesta ja mahdollistavat pyöräilyreittien kehittämisen. Inventointien videot löytyvät LAMKgreen Youtube-kanavalta:

<https://www.youtube.com/channel/UC312ecpcaSuFNn35d2g18dw>

Kampusreittien inventoinnissa tarkasteltiin kahden valitun reitin pyöräilijäystävällisyyttä ja mm. mitattiin keskustasta NiemiCampukselle liikennevaloissa vietetty aika.

Pyöräsuunnistus kannusti opiskelijoita vierailemaan kaikilla nykyisillä kampuksilla sekä yhteistyökumppaneiden PicStop-rasteilla ympäri kaupunkia.

Handprint project – ympäristövastuun edistämistä yrityksissä monialaisesti ja kansainvälisesti

Helmikuun alussa 2015 Lahden ammattikorkeakoulussa käynnistyi monialainen Handprint-projekti. Sen perusideana oli tutustuttaa opiskelijat yritysten ympäristöasioihin niin strategiatasolla kuin käytännön toimissakin. Kurssin tärkein oppimistehtävä oli ympäristöasioihin liittyvä kehitysprojekti paikallisille yrityksille. Opintojakso oli avoin kaikkien alojen kaikille opiskelijoille.

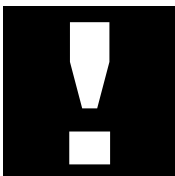
Opintojaksolle valittiin yhteensä 16 opiskelijaa, neljä opiskelijaa neljään eri yritysprojektiin. Opiskelijat olivat Vietnamista, Tsekistä, Nigeriasta, Kiinasta ja Venäjältä sekä vähintään yksi LAMKin joka alalta. Opiskelu tapahtui pääasiallisesti verkossa, sillä opintojaksolla oli vain kaksi lähikertaa ja esimerkiksi teoriaosuus toteutettiin verkossa.

Jokaisella ryhmällä oli oma kohdeyritys, joista osassa ympäristöasiat olisivat jo hyvin hoidossa ja osassa vasta aluillaan. Kehitysprojekti oli kolmivaiheinen. Ensimmäisessä vaiheessa opiskelijaryhmät tutustuivat kohdeyrityksensä toimintaan yrityksen itsensä julkaiseman informaation avulla (esim. internet-sivut). Toisessa vaiheessa kohdeyritykseen lähetettiin kyselylomake sähköpostilla. Yritykseltä tiedusteltiin muun muassa miten tärkeinä se piti ympäristöasioita. Kyselyn perusteella opiskelijat laativat haastattelurungon, tekivät haastattelut ja laativat kehitysehdotuksia, joiden avulla yritys voisi parantaa yritysvastuun toteutumista.

Ehdotukset olivat paitsi raikkaita uusia ideoita, myös realistisia ja käytännöllisiä. Palautteessa opiskelijat kiittivät mahdollisuudesta tavata yritysten edustajia ja tehdä heille autenttisia kehitysprojekteja. Parannusehdotuksia oli vain yksi: suurin osa vastanneista toivoi enemmän lähiopetusta, sillä näin suuri osuus itsenäistä työtä koettiin haasteelliseksi. Siitä huolimatta opiskelijat olivat tyytyväisiä saamaansa ohjaukseen. Opiskelijoista oli ollut mielenkiintoista tutustua eri alojen opiskelijoihin ja tehdä yhteistyötä heidän kanssaan.

Oli jälleen kerran mukava nähdä,
miten opiskelijat iloitsevat omista
onnistumisistaan.

Lehtorit Anna Pajari, liiketalouden ala ja
Noora Nylander, Muotoiluinstituutti

Lue lisää elinvoimainen ympäristö -painoalan toiminnasta
Lahti Cleantech Annual Review 2015
[http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/103865/
Cura_Kirsti_ja_Virtanen_Maarit_Lahti_Cleantech_
Annual_Review.pdf?sequence=1](http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/103865/Cura_Kirsti_ja_Virtanen_Maarit_Lahti_Cleantech_Annual_Review.pdf?sequence=1)

TALOUDELLINEN NÄKÖKULMA

LAMKin tavoitteena on kestävä talous sekä toiminnan ylläpitäminen ja kehittäminen vuosittain sisään tulevalla rahoituksella. Uudistavan osaamisen tuottaminen alueen tarpeisiin edellyttää kestävää taloutta. Lahden ammattikorkeakoulun taloussuunnittelu perustuu perusrahoituksen ennustelaskentaan ja omien tuottojen realistiseen arvioon. Ammattikorkeakoulun perusrahoitus pohjautuu pitkälti opiskelijoiden opintojen sujuvaan etenemiseen sekä tutkintotuotoon. Ulkoisen rahoituksen hankintaan kohdistuu huomattavia odotuksia ammattikorkeakoulun talousnäkökulman lisäksi myös alueella tarvittavan osaamisen ja hyvinvoinnin kehittämisen näkökulmista.

Janita Markwort

Lahden ammattikorkeakoulun toiminnan taloudellinen kannattavuus

Haastava kansantalouden ja julkisen talouden tilanne vaikuttaa myös koulutuksen rahoittamiseen. Taloudellisesti suurin haaste Lahden ammattikorkeakoululle muodostuu tuloksiin pohjautuvasta rahoitusmallista ja siitä, että ammattikorkeakoulu säilyttää kilpailutilanteessa asemansa suhteessa muihin ammattikorkeakouluihin. Tulospohjainen rahoitusmalli sekä jo päätetyt valtion talouden säästöt asettavat erityiset haasteet vuosittaisen perusrahoituksen laskennalle ja sitä kautta myös toiminnan sisältöjen laajuuden arvioinnille. Ammattikorkeakoulun on edelleen kehitettävä toimintaansa tehokkaammaksi opetuksen ja muiden toimintojen osalta tulospohjaiseen rahoitusmalliin vastaamiseksi. Lahden ammattikorkeakoulu on panostanut ulkoisen tutkimus- ja kehityusrahoituksen hankintaan sekä osaamisen vientiin ja täydennyskoulutukseen vastineeksi valtion perusrahoituksen vähenemiselle.

Lahden ammattikorkeakoulu osakeyhtiön toiminta käynnistyi opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän uuden toimiluvan mukaisesti 1.1.2015. Toiminta jatkui sujuvasti vuoden alusta alkaen, vaikka uuden yhtiön perustaminen vaati runsaasti suunnittelua ja toimenpiteitä. Myös johtamisjärjestelmän uudistamista ja organisaatiouudistusta valmisteltiin alkuvuoden aikana. Uudistuksessa edetään asteittain siten, että organisaatiomalli ja johtaminen noudattavat ja valmistelevat yhteiselle kampukselle muuton vaiheita.

Vuoden 2015 tilinpäätös ja tunnuslukuja

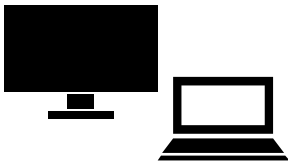
Kokonaistuotot

39,9 M€

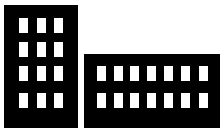
Kokonaiskulut

40,1 M€

Tilikauden tulos

-0,2 M€

Irtaimistoinvestoinnit

0,4 M€

Tilavuokrat

6,5 M€

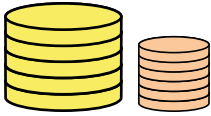
Yhtiöllä ei ole omia kiinteistöjä, vaan toiminta tapahtuu kokonaisuudessaan vuokratiloissa.

Koulutuksen kulut

21,4 M€

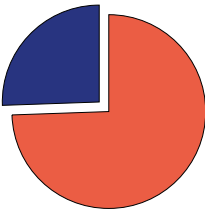
Vuoden 2015 tilinpäätös ja tunnuslukuja

TKI-toiminnan kulut

5,6 M€

eli 14,2 % liikevaihdosta

TKI-toiminnan kuluihin
saatu ulkoista tuloa**2,1** M€

Yhtiön omavaraisuusaste

74,5 %

Quick ratio

4,19

Kassan riittävyys päivinä

120 Kaikkia tunnuslukuja
voidaan pitää erittäin
hyvinä

Tulorahoituksen muutokset

Ammattikorkeakoulujen talous on kiristynyt vuodesta 2012, kun koulutuksen aloituspaikkaleikkauksia lähdettiin toteuttamaan. Rahoitusmallin muuttuminen vuonna 2014 tulospohjaiseksi asetti kaikille ammattikorkeakoululle erityiset kehittämisen haasteet. Tulospohjaisessa mallissa ammattikorkeakoulut kilpailevat keskenään mittarituloksista. Rahoitusmallin painotus on tutkintojen määrässä, opintojen etenemisessä ja ulkoisessa t&k -rahoituksessa.

Vuonna 2017 rahoitusmalli tulee muuttumaan ja uusi malli asettaa edelleen haastetta toiminnan tehostamiselle. Tutkintoihin on suunniteltu leikkuri ja tutkintojen prosenttimääräisen rahoitusosuuden pieneneminen asettaa isot haasteet tehostamisen näkökulmasta ammattikorkeakoululle.

Lahden ammattikorkeakoulun näkökulmasta aloituspaikka- ja muut perusrahoitukseen kohdistuvat leikkaukset vähensivät vuoden 2014 rahoitusta noin miljoonan. Aloituspaikkojen kokonaisleikkausmäärä oli LAMKille vain -22, koska paikkoja uudelleen kohdennettiin liiketalouteen, tietojenkäsittelyyn ja sosiaali- ja terveysalalle. Hallituksen syksyllä 2014 ammattikorkeakouluihin kohdistamat leikkaukset (25+5 miljoonaa euroa) vaikuttavat arvolta -1 miljoonaa euroa vuositasona 2015, 2016 ja 2017 eli yhteensä noin -3 miljoonaa euroa.

Ammattikorkeakoulujen rahoituksen muutokset ovat todella haastavia ennustaa. Tulosten vertailu toisten ammattikorkeakoulujen tuloksiin ja valtiohallan ennakoimattomat muutokset asettavat ammattikorkeakoulun rahoituslaskennalle erityiset haasteet tulevaisuudessa.

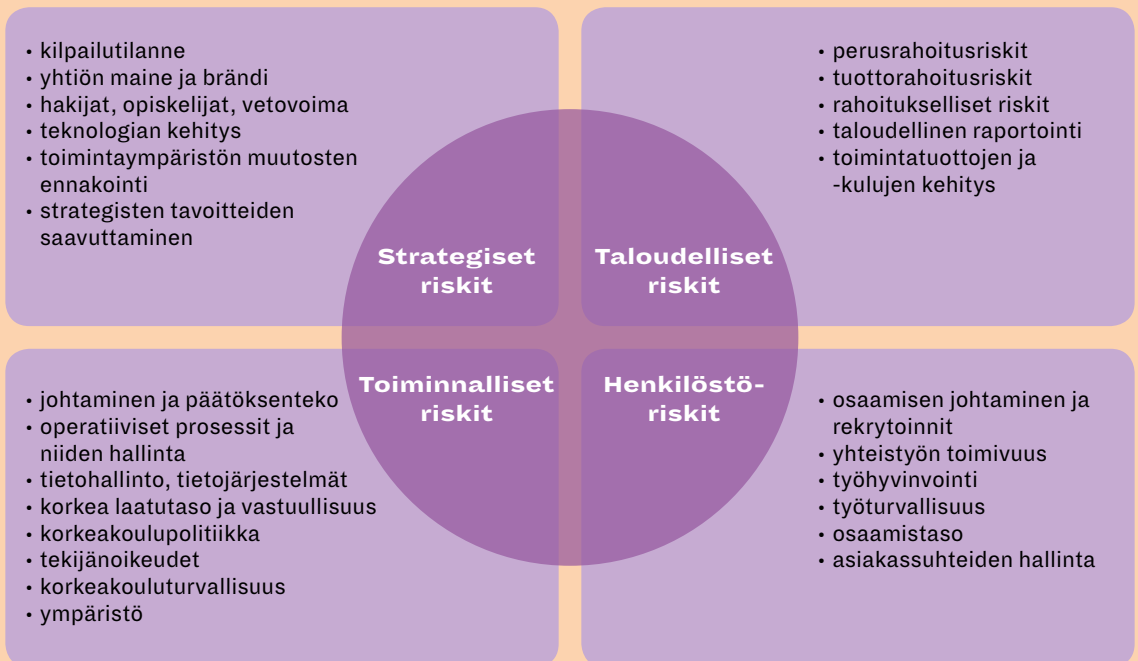
Toiminnan uudistaminen ja rakenteellinen kehittäminen jatkuu

Rakenteellinen kehittäminen jatkuu Lahden ammattikorkeakoulussa tulevina vuosina. Hallitusohjelman, rahoitusmallin muutosten sekä opetus- ja kulttuuriministeriön ohjauksen lisäksi elinkeino- ja työelämän uudistamisen tarpeet aiheuttavat muutostarpeita korkeakoulujen toimintaan. Osaamisen työelämävastaavuutta parannetaan lisäämällä korkeakoulujen ja työelämän vuorovaikutusta, esimerkiksi kehittämällä Lahden kasvumallia yhdessä alueen muiden toimijoiden kanssa. Tulevina vuosina Lahden ammattikorkeakoulu vahvistaa alakohtaista koulutussektoreiden välistä yhteistyötä koulutuksen tehokkuuden parantamiseksi.

Lahden ammattikorkeakoulun toiminta on keskittynyt kokonaisuudessaan Lahden alueelle. Yhteisen kampuksen suunnittelutyö jatkui aktiivisesti vuoden 2015 aikana. NiemiCampuksen Mikkulankadun tilojen suunnittelu on edennyt aikataulussa suunnittelu- ja ohjausryhmätyöskentelyn kautta sekä henkilöstöä ja opiskelijoita osallistaen. Siirtyminen uudelle kampukselle tapahtuu kahdessa vaiheessa, kesällä 2017 muuttavat liiketalous, tekniikka ja kehittämispalvelut. Kesällä 2018 muuttavat muotoilu ja sosiaali- ja terveysala. Siirtyminen vaiheittain yhdelle kampukselle vuosien 2017 ja 2018 aikana vastaa tilojen tehostamisen haasteeseen tilojen vähentyessä noin 30 % ja mahdollistaa uusien oppimismenetelmien ja -ympäristöjen hyödyntämisen.

Riskienhallinnan kehittäminen

Lahden ammattikorkeakoulussa on kehitetty riskienhallintaa aktiivisesti vuoden aikana. Osakeyhtiöhallitus hyväksyi Lahden ammattikorkeakoulun päivitetyn hyvä hallinto- ja johtamistapa -ohjeen sekä riskienhallintaohjeen syksyllä 2015. Lahden ammattikorkeakoulun riskikartassa on alustavasti kuvattu tarkasteltavat strategiset, toiminnalliset, taloudelliset ja henkilöstöriskit, joita analysoidaan kevään 2016 aikana.

Hankehallinnon sisäisen valvonnan kehittäminen

Hankehallinnon sisäisen valvonnan kehittämistä tukeva tarkastusraportti tilattiin ulkoiselta palveluntarjoajalta. Tarkastus kohdistui LAMKin hankehallinnon sisäisiin prosesseihin ja se tilattiin toiminnan kehittämisen tueksi. Tarkastuksen perusteella hankehallinnon organisointi on asianmukaisesti järjestetty ja prosessi toimii kohtuullisen hyvin. Raportissa esitetyt suositukset otetaan huomioon toiminnan kehittämisessä.

lamk.fi

Lahden ammattikorkeakoulun julkaisusarja

ISSN 2342-7507 (verkkajulkaisu)

ISBN 978-951-827-249-9